

УДК 81'25:070.41

DOI: <https://doi.org/10.32589/2311-0821.1.2026.363163>

О. П. Дейкун

Київський національний університет ім. Т. Шевченка, Україна

e-mail: oleksii.deikun@knu.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7363-4811>

П. В. Дейкун

Ніжинський фаховий коледж

Національного університету біоресурсів

і природокористування України, Україна

e-mail: pdeykun@ukr.net

ORCID ID: <https://orcid.org/0009-0001-5128-9030>

Р. І. Луценко

Київський національний лінгвістичний університет, Україна

e-mail: roman.lutsenko@knl.u.ua

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-5435-2050>

МОВНІ ЗАСОБИ СПОНУКАННЯ В ЗАГОЛОВКАХ BBC NEWS: СТРАТЕГІЇ УКРАЇНСЬКОГО ПЕРЕКЛАДУ

Abstract

Nudging position – the third in the sequence after the attention-attracting and attention-keeping ones – is placed at the very end of headlines and encourages the audience to read the news story in full by filling the abovementioned position with interesting, intriguing, or relevant information. The study employs methods of rhetorical, comparative, contextual, translation as well as cognitive analysis, which help not only to analyze linguistic means in the nudging positions of headlines but also to compare them from various perspectives.

The aim of the study is to examine the nudging positions in BBC News headlines in both languages and to analyze the most productive transformations for translating the linguistic means filling them. At the same time, the novelty of the study lies in the translation analysis of linguistic means in the nudging positions of headlines in both languages meant to identify productive translation transformations. The results of the study reveal that four transformations are used to translate the linguistic means in the nudging positions of English-language headlines into Ukrainian, namely addition, omission, modulation as well as transposition.

The transformation of addition presupposes that the linguistic means of the rendered nudging position are enhanced by an adverbial modifier of place, a declarative or interrogative sentence, intended to emphasize or just specify certain information for the readers, whereas the transformation of omission leaves out additions, adverbial modifiers of place, and sometimes even entire sentences that are of little importance to the Ukrainian readership. Within the modulation transformation, the perspective shifts from cause in the original to effect in the translation, from the effect of an event to the description of an object, from a background event to a cause, and from the grounds or evaluation of an action to its motive. The final transformation – transposition – encompasses two types, specifically the transfer of linguistic means from the original nudging position to the attention-attracting or attention-keeping positions in the translation.

Keywords: news discourse, news, nudging position, headline, BBC News, linguistic means, translation transformations, worldview.

Анотація

Позиція спонування до прочитання тексту (спонукальна) – третя після позицій привернення і утримання уваги читачів – розміщується в кінці заголовків та підштовхує аудиторію до

переглядання новинної звістки повністю внаслідок заповнення її цікавою, курйозною або актуальною інформацією. У статті застосовано методи риторичного, зіставного, контекстуального, перекладацького, а також когнітивного аналізів, які допомагають не лише проаналізувати мовні засоби в спонукальних позиціях заголовків, а й порівняти їх у різних аспектах.

Мета статті – вивчити спонукальні позиції в заголовках BBC News обома мовами та проаналізувати і проаналізувати найпродуктивніші трансформації для перекладу мовних засобів, що їх заповнюють. Водночас наукова новизна розвідки – перекладацький аналіз мовних засобів у спонукальних позиціях заголовків обома мовами задля встановлення продуктивних тлумачьких трансформацій. Вислід роботи показує, що для перекладу мовних засобів спонукальної позиції англійськомовних заголовків українською вдаються до вживання чотирьох трансформацій, а саме: додавання, вилучення, модуляції, а також транспозиції.

Трансформація додавання означає, що мовні засоби відтвореної спонукальної позиції посилюють обставиною місця, розповідним або питальним реченням, що мають на меті акцентувати / конкретизувати певну інформацію для читачів, а вилучення опускає маловажливі для української аудиторії додатки, обставини місця, а подекуди й цілі речення. За трансформації модуляції відбувається зміна перспективи з причини в оригіналі на наслідок у перекладі, з наслідку події – на характеристику об'єкта, з фонові події – на причину, з підстав / оцінки дії – на мотив. Остання трансформація – транспозиція – має два різновиди, зокрема перенесення мовних засобів із спонукування оригіналу до привернення або утримання в перекладі.

Ключові слова: новинний дискурс, новини, позиція спонукування, заголовки, BBC News, мовні засоби, перекладацькі трансформації, картина світу.

Вступ. Унаслідок стрімкого розвитку інтернету та в епоху зростання обсягів даних ефективність поширення новин безпрецедентно зросла (Yan, 2025). Відповідно інтернет, а також поширення та споживання новин в мережі кардинально змінили публіцистичний дискурс, зокрема й заголовки, які стали довгими, значно складнішими й багатограннішими (Podboj, 2025). Ключовим елементом новинного повідомлення є **заголовок**, мета якого коротко викласти його суть та привернути увагу до повного тексту сповіщення (Podboj, 2025). Крім того, сучасний заголовок новин не лише має кілька різновидів (Nickl et al., 2025), а й слугує першою точкою дотику до теми та бере участь у фреймуванні звістки (Poudel et al., 2025), тому вивчення назв текстів в аспекті перекладу залишається актуальною темою.

Аналіз досліджень і публікацій з позицій перекладознавства за останні кілька років свідчить про зосередження науковців на вивченні викликів під час відтворення англійськомовних заголовків новин арабською (Mehawesh et al., 2024), риторичного аспекту перекладу англійськомовних заголовків українською (Moisenko, 2024), тлумачення новинних заголовків із турецької мови французькою (Cakir, 2025), перекладу англійськомовних заголовків мандаринською (Chen, 2025), структурних аспектів перекладацької еквівалентності в англійсько-узбецькому публіцистичному дискурсі (Saodat, 2025), а також упередженості в машинних перекладах заголовків новин у межах компаративістики (Azzawi, 2025) та компаративного дослідження відтворень заголовків через онлайн-перекладачі Bing та Deepl (Roselynn et al., 2025). Водночас вказані вище й інші розвідки оминають увагою переклад англійських мовних засобів українською, які розміщуються в позиції спонукування до прочитання тексту заголовків новин.

Мета статті – дослідити позиції спонукування до прочитання тексту заголовків обох мов та виявити найбільш застосовувані перекладацькі трансформації їхніх мовних засобів. За матеріал статті править 100 англійських заголовків BBC News (<https://www.bbc.com/news>) та їхні українські переклади на BBC News Україна (<https://www.bbc.com/ukrainian>) за 2020–2026 рр.

Методи та методологія здійсненого дослідження. Розвідка передбачає залучення низки **методів**, що допомагають досягати її мети і завдань. *Індуктивний*

аналіз слугує для добирання і розподілення вибраних заголовків BBC News обома мовами; лінгвокогнітивний пояснює вживання трансформацій і мовних засобів у позиціях через залучення картини світу читачів, тоді як *контекстуальний, описовий і перекладацький* ужито для докладного аналізу наявних у позиції спонування заголовків мовних засобів. Методологія розвідки має два етапи: відбірковий, коли віднаходять спочатку переклад статті про основні закордонні події на сайті BBC News Україна, напр.: *У Ісландії розкупили всі огірки. Все через «огіркового хлопця» з TikTok і його вірусний рецепт* (24.08.2024), а відтак – оригінальне повідомлення, напр.: *TikTok blamed for hit to Iceland cucumber supply* (23.08.2024); зіставний, за якого відбувається порівняння заголовків обох мов, зокрема їхніх мовних засобів у всіх трьох позиціях, для виявлення продуктивних тлумачьких трансформацій.

Виклад та обговорення основного матеріалу дослідження. Переклад заголовків новин загалом зважає на поділ уваги реципієнта через референційний зміст (Potapenko, 2021), тому назви текстів інтернет-новин складаються з трьох позицій: *привернення уваги читачів, її утримання та спонування до перегляду власне повідомлення* (Potapenko, 2021), напр. *'I never worked for the Russians' – punished by Kyiv for being a collaborator* – *«Я ніколи не працювала на росіян» – жінка, яку засудили як колаборантку* (BBC, 22.08.2024); а також пор.: *US teacher killed after toilet paper prank goes wrong* (09.03.2026) – *Невдалий жарт учнів із туалетним папером обернувся смертю вчителя* (10.03.2026).

Позиція привернення уваги (привертальна) вважається головною та найбільш ефективною, адже розміщується на початку заголовків і звертається до читачів через їхні потреби (Potapenko, 2021), напр.: *Club Q Colorado shooting: Suspect held after five killed in attack at nightclub – Атака на гей-клуб у США: п'ятеро загиблих* (20.10.2022). У згаданих заголовках виокремлені конструкції, що заповнюють позиції привернення уваги, апелюють до безпекової потреби читачів. Водночас ці позиції часто заповнюють цитатами очевидців чи жертв подій, експертів або знаменитостей тощо, пор.: *'My dad started spying on my mum' – the drugs causing sexual urges – «Мій батько став одержимий порнографією»*. *Ліки, що викликають неконтрольовані сексуальні потяги* (26.07.2025). Понад те, позиція привернення уваги почасти здатна поділятися на дві, тобто первинну й вторинну, для більш ефективного захоплення уваги читачів, як-от залучена цитата співачки в українському перекладі, пор.: *Madonna offers reward for return of missing Coachella costume – «Сподіваюся і молюся»*. *Мадонна обіцяє винагороду за костюми, зниклі на Coachella* (21.04.2026).

Позиція утримання уваги (утримувальна) зазвичай зосереджує увагу читачів певним предикатом або конструкцією на позначення дій референта (Potapenko, 2021), або ж його характеристик, поглядів тощо, пор.: *Trump ally says Ukraine focus must be peace, not territory – Експерт Трампа каже, що Україна має думати про мир, а не територію*. *Радник Зеленського відреагував* (10.11.2024). Однак зараз багато заголовків оригіналу та/або перекладу можуть не мати позиції утримання уваги та складатися лише з привертальної і спонукальної, пор.: *'A kind of dream world appeared': The 'bizarre' story of the world's first LSD trip – «Відкрився дивний світ снів»*. *Історія першого у світі ЛСД трипу* (13.04.2026). Така будова характерна для тих заголовків, що починають нариси, аналітичні або оглядові статті, інтерв'ю тощо, пор.: *Wise, lucky, terrifying: The surprising 4,000-year history of dragons – Що віщує рік дракона і звідки походить ця істота* (10.02.2024); а також, пор.: *Nine tips to help you cope during turbulent times – Як пережити тривогу і стрес: 9 перевірених способів* (12.03.2026); та пор.: *I had surgery to lengthen my legs and then it went horribly wrong – Я зробила операцію з подовження ніг, але моє життя стало кошмаром* (11.08.2024).

Позиція спрямовування уваги (спрямовувальна/спонукальна) є останньою в будові заголовка та слугує для спонування читацької аудиторії до прочитання новинного повідомлення до кінця (Potapenko, 2021) часто завдяки цікавій чи курйозній інформації, пор.: *German police raid pizzeria serving side order of cocaine* (22.10.2024) – *Німецька поліція викрила ресторан, де подавали піцу із кокаїном* (23.10.2024); риторичному або звичайному запитанню, пор.: *This coat cost \$248 in illegal tariffs. Will he ever get the money back? – За цей пуховик я сплатив \$248 незаконних мит. Але чи зможу повернути їх?* (10.04.2026); суперечливим даним, пор.: *Hundreds contact BBC about mystery skin condition ‘hell’ – but doctors can’t agree it exists – “Ворогу не побажаєш”. Загадкова хвороба шкіри, яка спантеличує лікарів* (11.04.2026); актуальності чи стрімкому розвитку ситуації тощо, пор.: *Britney Spears goes into rehab after driving under the influence arrest – Брітні Спірс пішла на реабілітацію після гучного арешту: що відбувається зі співачкою* (13.04.2026). Спрямовувальна позиція – як і будь-яка з інших – може поділятися на первинну і вторинну, що доволі часто стається в українському перекладі, який вдається до акцентування, пор.: *Dad hacks database to fake death and avoid child support pay* (22.08.2024) – *Чоловік прикинувся мертвим, щоб не платити аліментів. Як це йому вдалось* (23.08.2024), а також, пор.: *Fossil reveals 240 million year-old ‘dragon’ – Дивний “дракон” віком 240 мільйонів років. Унікальна знахідка у камені* (23.02.2024).

Взаємодію згаданих трьох позицій простежуємо на прикладі такої пари заголовків, пор.: *Kim Kardashian ‘files to divorce Kanye West’* (20.02.2021) – *Чому Кім Кардаш’ян розлучається з Каньє Вестом* (20.02.2021). Позиції привернення уваги заповнено антропонімами на позначення знаменитости, утримання уваги вказує на дію зірки, а спонування також представлено власними назвами на іменування співака.

Ураховуючи здійснений аналіз заголовків обох мов, виявлено, що для перекладу мовних засобів спонукальної позиції оригіналу використовують чотири ключові трансформації: *додавання, вилучення, модуляцію і транспозицію*.

Трансформація додавання застосовується в перекладі в разі додавання мовних засобів відтвореного тексту (Slavova, 2022), що в нашому випадку представлено введенням *обставини місця, розповідного або питального речення* до позиції спонування до прочитання тексту тлумачення.

Додавання обставини місця до перекладеної позиції спонування до прочитання тексту примічасмо в заголовках про побут останніх неандертальців, пор.: *How did the last Neanderthals live?* (29.01.2020) – *Як жили останні неандертальці на Землі* (03.01.2021). Бачимо, що український переклад новинного повідомлення залучає до спонування обставину для уточнення місця проживання первісних людей на Землі.

Додавання розповідного речення на позначення мети діяльності компанії в українському тлумаченні вжито в заголовках про скорочення робочих місць, пор.: *Nokia to cut up to 10,000 jobs worldwide* (16.03.2021) – *Nokia звільнить до 10 тисяч людей за два роки. Хочє підвищити продуктивність* (16.03.2021). Спонування оригіналу, представлене словом *worldwide*, закликає міжнародного читача дізнатися перелік країн із скорочення робочих місць, тоді як переклад спочатку заохочує їх терміном *за два роки*, а відтак вводить окреме речення *Хочє підвищити продуктивність*, що пояснює дії компанії. Ще один приклад додавання речення до перекладеної спонукальної позиції виявлено в заголовках про очищення води, пор.: *Fukushima: Japan approves releasing wastewater into ocean* (13.04.2020) – *Японія вирішила злити в океан воду з «Фукусіми»*. *Сусідні країни проти* (13.04.2020). Спрямовувальну позицію оригіналу заповнено структурою *into ocean*, тоді як підштовхування до тексту в українському тлумаченні подано неузгодженим означенням (*воду*) з «Фукусіми», що

править за первинне спонування, а введення речення для позначення опору суміжних держав *Сусідні країни проти* – за вторинне.

Додавання питального речення, яке в українській версії BBC News часто вживається без знаку питання, до позиції спонування перекладу знаходимо в заголовках про стійкість до коронавірусу, пор.: *Covid: 'Israel may be reaching herd immunity'* (14.04.2021) – *Ізраїль майже досяг колективного імунітету. Як він працює* (14.04.2021). Бачимо, що український заголовок посилено питальним реченням *Як він працює*, що апелює до безпекової потреби читачів і підштовхне український загал дізнатися про особливості усупільненого захисту з власне звістки. Ще один приклад уведення питального речення до українського тлумачення виявляємо в заголовках про сон, пор.: *Why we shouldn't be afraid of nightmares* (01.04.2021) – *Чому не треба боятися кошмарів? І чим вони корисні* (01.04.2021). На тлі еквівалентності порівнюваних заголовків у позиції привернення уваги, які відповідно оприявлено висловами *Why we shouldn't be afraid* – *Чому не треба боятися*, спонукальну позицію оригіналу – заповнену апелятивом *nightmares* – в українському тлумаченні не лише передано тотожно *кошмарів*, а й посилено введеним реченням *І чим вони корисні*, щоб заохотити нашого читача дізнатися про користь жажіть із тексту новини. Аналогічне введення питального речення задля посилення спонування в перекладі натрапляємо в заголовках про техкомпанію, де відбувається апелювання до ймовірних наслідків для українських читачів, пор.: *Apple charged over 'anti-competitive' app policies* (30.04.2021) – *Apple звинуватили у порушенні конкуренції. Чи програють споживачі?*

Трансформацію вилучення уживають у разі усунення будь-якого мовного засобу в перекладі (Slavova, 2022), що в нашому випадку відображено *вилученням додатка, обставини місця і речення*.

Вилучення додатка з перекладеної позиції спонування до прочитання тексту догляджуємо в заголовках про звинувачення меблевої компанії, пор.: *Ikea France on trial for snooping on staff and customers* (22.03.2021) – *Французьку Ikea звинувачують у шпигуванні за своїми працівниками* (22.03.2021). Позиції привернення й утримання уваги в порівнюваних заголовках збігаються, що їх відповідно позначено *Ikea France* – *Французьку Ikea* та предикатами (is) *on trial* – *звинувачують*. Водночас спонукальну позицію оригіналу заповнено висловом *for snooping on staff and customers*, тоді як український переклад вилучає апелятив *customers* «покупці», залишаючи структуру *за своїми працівниками*, позаяк в цьому випадку українська стаття є дещо стислим переказом оригіналу.

Вилучення обставини місця з відтвореної спонукальної позиції відстежуємо в заголовках про протест політика, пор.: *Putin opponent Navalny ends hunger strike in Russian jail* (23.04.2021) – *Навальний припиняє голодування* (23.04.2021). Англійське спонування заповнено обставиною місця *in Russian jail*, котра вказує на перебування політика і апелює до безпекової потреби міжнародних читачів, утім український переклад усуває цю інформацію, позаяк про це відомо нашому загалу. Додатковий приклад вилучення обставини місця зі спонукальної позиції в перекладі вбачаємо в заголовках про викрадення британського кролика Дарія, пор.: *'World's biggest rabbit' stolen from owner's garden* (12.04.2021) – *Найбільшого у світі кроля викрали* (13.04.2021). Позиції привернення уваги в порівнюваних заголовках збігаються *'World's biggest rabbit'* – *Найбільшого у світі кроля*. Утримання уваги оригіналу означено предикатом *stolen*, а спонування до тексту висвітлено обставиною місця *from owner's garden*. У перекладі ж предикат *викрали* слугує за спонування до тексту, позаяк обставину місця оригіналу *from owner's garden* вилучено, аби підштовхнути нашу читачку аудиторію дізнатися про місце злочину безпосередньо з тексту

новинного повідомлення. Аналогічний приклад усунення обставини із спонукальної позиції примічаємо в заголовках про накладення нових санкцій на агресора, пор.: *US imposes sanctions on Russia over cyber-attacks* (15.04.2021) – *США запровадили нові санкції проти Росії* (15.04.2021). Зрозуміло, що спонукання до тексту англійського заголовка пояснює причину нових обмежень *over cyber-attacks* «через кібератаки», утім переклад вилучає цю підставу і підштовхує до новинної статті структурою *проти Росії*.

Вилучення речення зі вказівкою на джерело інформації з витлумаченої спонукальної позиції перекладу бачимо в заголовках про космічну загрозу нашій планеті, пор.: *Apothis asteroid will not hit Earth for 100 years, Nasa says* (27.03.2021) – *Земля – у безпеці. Найближчі сто років зіткнення з астероїдом не буде* (27.03.2021). Безумовно, спонукання до тексту в обох заголовках відмінне: оригінал вдається до метонімічного посилання на науковців через речення *Nasa says*, та український переклад апелює до безпекової потреби читачів іншою структурою *зіткнення з астероїдом не буде*.

Трансформація модуляції передбачає змінення семантики та погляду на ситуацію в тексті оригіналу, що досягається через представлення іншої перспективи в перекладі (Slavova, 2022). Згадану трансформацію доволі часто вживають під час перекладу мовних засобів спонукальної позиції оригіналу, тому поданий нижче перелік різновидів зміни перспективи не є вичерпним.

Зміну перспективи з причини в оригіналі на наслідок у перекладі споглядаємо в заголовках про знецінення валюти, пор.: *Turkish lira falls 15% after bank governor sacked* (22.03.2021) – *Турецька ліра обвалилась на 14%. Як це вплине на українських туристів* (22.03.2021). Тоді як мовні засоби англійського спонукання висвітлюють причину падіння турецької валюти *after bank governor sacked*, українське підштовхування до прочитання тексту вдається до модуляції через уведення речення *Як це вплине на українських туристів*, щоб зосередитися на впливові знецінення ліри на українців, які часто відпочивають у сусідній Туреччині.

Зміна перспективи з наслідку події в оригіналі на характеристику об'єкта в перекладі наявна в заголовках про розкопку стародавнього міста, пор.: *'Lost golden city' found in Egypt reveals lives of ancient pharaohs* (09.04.2021) – *У Єгипті розкопали «загублене золоте місто» віком 3 000 років* (09.04.2021). Позицію спонукання до перегляду новинного тексту в оригіналі заповнено конструкцією, яка вказує на наслідок події *reveals lives of ancient pharaohs*, тоді як переклад удається до зміни перспективи для уточнення віку античного міста *віком 3 000 років*, адже результат розкопок згадується далі у власне тексті. Зворотна перекладацька операція – зміна перспективи з характеристики на наслідок – відбувається в заголовках про інцидент із поширенням солодощів, де в оригінальній спонукальній позиції зазначають властивості об'єкта, а в перекладі – результат дії, пор.: *NZ charity unknowingly distributes meth-laced sweets* (14.08.2024) – *Цукерки зі смертельною дозою наркотику випадково роздали бідним* (15.08.2024).

Зміну перспективи з фонові події в оригіналі на причину в перекладі відшукуємо на прикладі заголовків про наслідки незалежності Тайваню, пор.: *China warns Taiwan independence 'means war' as US pledges support* (29.01.2021) – *Китай пригрозив Тайваню війною через прагнення до незалежності* (30.01.2021). В англійському заголовку речення *as US pledges support* править за спонукання до тексту та вказує на фонову подію, утім український переклад усуває ці мовні засоби й вказує причину ймовірного конфлікту *через прагнення до незалежності*.

Менш поширені різновиди модуляції в позиціях спонування до прочитання заголовків обох мов можуть бути представлені **зміною перспективи з підстав дії в оригіналі на мотив у перекладі**, як-от у текстах про злочин послідовниці культу, пор.: *Cult member jailed for killing two-year-old daughter* (21.08.2024) – «*Погано прибрала*». Жінка вбила дворічну доньку *через хатню роботу* (21.08.2024), а також **із оцінки дій в оригіналі на мотив у перекладі**, пор.: *Why Israel's recognition of Somaliland as an independent state is controversial* (30.12.2025) – *Що таке Сомаліленд і навіщо Ізраїль визнав його незалежним* (30.12.2025).

Остання з чотирьох найуживаніших трансформацій – **транспозиція**, – яку розуміємо як зміну порядку мовних засобів у перекладі (Slavova, 2022), закономірно має лише два різновиди – перенесення мовних засобів із спонукальної позиції оригіналу до привертальної або ж до утримувальної перекладу.

Перенесення мовних засобів із спонукальної позиції оригіналу до привертальної в перекладі відбувається для акцентування і ефективнішого захоплення уваги українських читачів, як-от у заголовках про мирну угоду з Іраном, пор.: *Iran ceasefire deal gives Trump a way out of war – but at a high cost* (08.04.2026) – *Дорогою ціною. Чому угода про припинення вогню з Іраном – тільки часткова перемога Трампа* (08.04.2026), а також про особливості навчання, пор.: *Back to books – Sweden's schools cutting back on digital learning* (15.04.2026) – *Менше гаджетів: чому шведські школи повертаються до паперових книжок і підручників* (18.04.2026). Водночас перенесення мовних засобів із спонукальної позиції оригіналу до утримувальної в перекладі відбувається для акцентування на діях референта, що відображено в назвах текстів про космічний політ корабля, пор.: *Earthset and a solar eclipse: Nasa releases first images from Moon fly-by* (07.04.2026) – *Рекордний політ в історії: Артеміда-2 облетіла Місяць і показала його інший бік* (07.04.2026).

Висновки і перспективи подальших досліджень. Український переклад англійських мовних засобів у позиції спонування до прочитання в заголовках BBC News спирається на використання трансформацій додавання, вилучення, модуляції, а також транспозиції.

За трансформації додавання мовні засоби перекладеної спонукальної позиції поповнюють обставиною місця, розповідним або питальним реченням для акцентування і конкретизації поданої інформації, тоді як вилучення усуває додатки, обставини місця і окремі речення. Перекладацька модуляція – зміна фокусу внаслідок іншого подання інформації – охоплює низку найбільш уживаних різновидів, зокрема зміну перспективи з причини в оригіналі на наслідок у перекладі, з наслідку події – на характеристику об'єкта, з фонові події – на причину, з підстав / оцінки дії – на мотив. Транспозицію в розвідці представлено суто двома різновидами: перенесенням мовних засобів із спонукальної позиції оригіналу до привертальної в перекладі для акцентування або ж до утримувальної позиції для наголошення на діях референта.

Перспективи дослідження – виокремлення найуживаніших трансформацій під час перекладу мовних засобів оригіналу з первинних і вторинних позицій згаданих частин заголовків.

Конфлікт інтересів

У цьому дослідженні немає конфлікту інтересів.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

ЛІТЕРАТУРА

- Azzawi, N. A. K. (2025). Uncovering Bias in Machine Translation of News Headlines: A Comparative Analysis. *Journal of Babylon Center for Humanities Studies*, 15(6), 79.
- Çakır, N. E. (2025). Translation of News Headlines: A Case Study of Earthquake in Türkiye. *Turkish Studies-Language & Literature*, 20(3). 1605.
- Chen, L. (2025). On the Translation of English News Headlines: Taking North-China Daily News as an Example. *Journal of New Media and Economics*, 2(2), 1–6.
- Mehawesh, M., & AL-Allawi, S. M. (2024). Challenges in Translation News Headlines: A Case of English Headlines Rendered into Arabic. *World Journal of English Language*, 14(5), 515–525.
- Mosiienko, O. V. (2024). A Rhetorical Aspect of Translating English News Headlines into *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 65. 262-265.
- Nickl, P., Moussaïd, M., & Lorenz-Spreen, P. (2025). The evolution of online news headlines. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, Article 364. <https://doi.org/10.1057/s41599-025-04514-7>
- Podboj, M., & Vitkūnė-Bajorinienė, A. (2025). Online Headlines in Croatian and Lithuanian News Media. *Respectus Philologicus*, 47(52), 22-37.
- Potapenko S. Globalising and localising translation strategies from rhetorical perspective: rendering English headlines into Ukrainian. *SHS Web of Conferences*. 2021. Vol. 105. Article 02001. <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110502001>
- Poudel, A., Milkowski, M., & Weninger, T. (2025). The power of framing: How news headlines guide search behavior. *Findings of the Association for Computational Linguistics: EMNLP*, 889-900.
- Roselynn, V. A., Bowo, T. A., & Sigalingging, B. M. (2025). Comparative study of news headlines using Bing translator and DeepL. *Journal Albion: Journal of English Literature, Language, and Culture*, 7(1), 1–7.
- Saodat, S. (2025). Structural aspects of translation equivalence in English–Uzbek journalistic discourse. *Konferensiya*, 1(2), 846–850.
- Slavova L. Translation practice (2nd ed., rev. and enl.).
- Yan, Y. (2025). ERNIE-TextCNN: Research on classification methods of Chinese news headlines in different situations. *Scientific Reports*, 15(1), 29071.

REFERENCES

- Azzawi, N. A. K. (2025). Uncovering Bias in Machine Translation of News Headlines: A Comparative Analysis. *Journal of Babylon Center for Humanities Studies*, 15(6), 79.
- Çakır, N. E. (2025). Translation of News Headlines: A Case Study of Earthquake in Türkiye. *Turkish Studies-Language & Literature*, 20(3). 1605.
- Chen, L. (2025). On the Translation of English News Headlines: Taking North-China Daily News as an Example. *Journal of New Media and Economics*, 2(2), 1–6.
- Mehawesh, M., & AL-Allawi, S. M. (2024). Challenges in Translation News Headlines: A Case of English Headlines Rendered into Arabic. *World Journal of English Language*, 14(5), 515–525.
- Mosiienko, O. V. (2024). A Rhetorical Aspect of Translating English News Headlines into *Scientific Bulletin of the International Humanities University. Series: Philology*, 65. 262–265.
- Nickl, P., Moussaïd, M., & Lorenz-Spreen, P. (2025). The evolution of online news headlines. *Humanities and Social Sciences Communications*, 12, Article 364.

<https://doi.org/10.1057/s41599-025-04514-7>

- Podboj, M., & Vitkūnė-Bajorinienė, A. (2025). Online Headlines in Croatian and Lithuanian News Media. *Respectus Philologicus*, 47(52), 22–37.
- Potapenko S. Globalising and localising translation strategies from rhetorical perspective: rendering English headlines into Ukrainian. *SHS Web of Conferences*. 2021. Vol. 105. Article 02001.
- <https://doi.org/10.1051/shsconf/202110502001>
- Poudel, A., Milkowski, M., & Weninger, T. (2025). The power of framing: How news headlines guide search behavior. *Findings of the Association for Computational Linguistics: EMNLP*, 889–900.
- Roselynn, V. A., Bowo, T. A., & Sigalingging, B. M. (2025). Comparative study of news headlines using Bing translator and DeepL. *Journal Albion: Journal of English Literature, Language, and Culture*, 7(1), 1–7.
- Saodat, S. (2025). Structural aspects of translation equivalence in English–Uzbek journalistic discourse. *Konferensiya*, 1(2), 846–850.
- Slavova L. Translation practice (2nd ed., rev. and enl.).
- Yan, Y. (2025). ERNIE-TextCNN: Research on classification methods of Chinese news headlines in different situations. *Scientific Reports*, 15(1), 29071.

Дата надходження до редакції 19.03.2026

Ухвалено до друку 23.04.2026

Відомості про авторів

<p>Дейкун Олексій Петрович,</p> <p>доктор філософії в галузі філології, асистент катедри теорії і практики перекладу з англійської мови, Навчально-науковий інститут філології, Київський національний університет ім. Т. Шевченка</p> <p>e-mail: oleksii.deikun@knu.ua</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>медійний дискурс, переклад новин, конструкційна граматика, когнітивна лінгвістика, практична риторика</p>
<p>Дейкун Петро Васильович,</p> <p>викладач-методист циклової комісії соціально-гуманітарних дисциплін, відокремлений структурний підрозділ «Ніжинський фаховий коледж Національного університету біоресурсів і природокористування України»</p> <p>e-mail: pdeykun@ukr.net</p>		<p>Коло наукових інтересів:</p> <p>новинний дискурс, перекладознавство, методика навчання англійської мови, компаративістика, загальне мовознавство</p>

**Луценко
Роман Іванович,**

доктор філософії в галузі філології,
старший викладач кафедри
англійської мови і перекладу,
Київський національний
лінгвістичний університет

e-mail: roman.lutsenko@knlu.edu.ua

**Коло наукових
інтересів:**

перекладознавство,
мультимодальність,
авдіовізуальний
переклад,
комунікативна
лінгвістика,
риторика

CC Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0 International (CC BY-NC-SA 4.0)